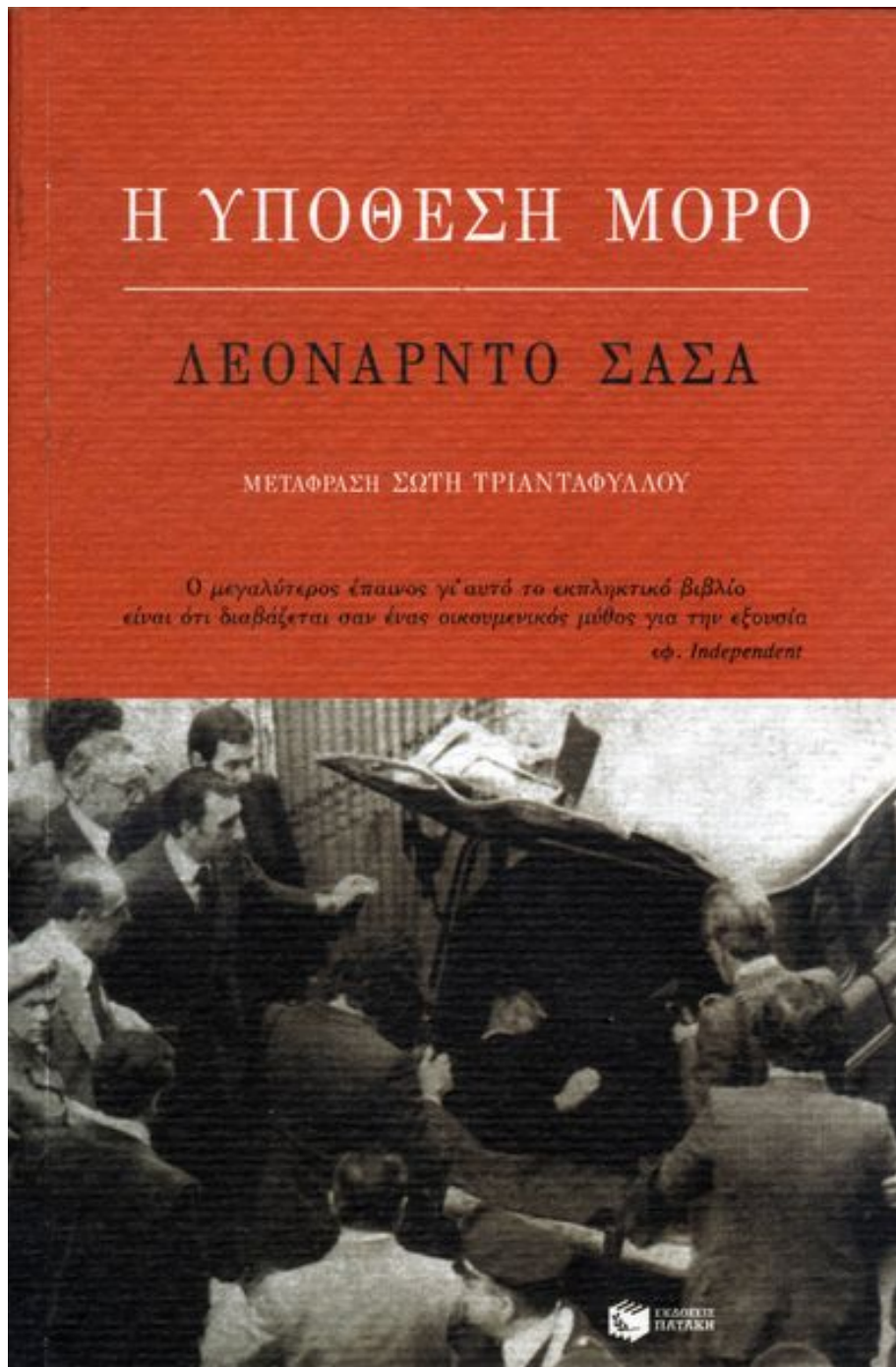

Ο Λεονάρντο Σάσα (Leonardo Sciascia) υπήρξε μια πολυσχιδής προσωπικότητα. Τα σπουδαιότερα προσόντα του, ήταν η ευαισθησία και η καλλιέργεια. Πάνω σε αυτές τις αρετές, στοίχισε την πολύτιμη λογοτεχνική, πολιτική, φιλοσοφική κληρονομιά του.

Ένα μικρό τμήμα αυτού του μεγάλου και σπουδαίου έργου που άφησε πίσω του, είναι το βιβλίο: «Η υπόθεση Μόρο» που εκδόθηκε στην Ιταλία το '78.

Στην Ελλάδα, μεταφράστηκε από την Σώτη Τριανταφύλλου και κυκλοφόρησε πριν 11 χρόνια.

Με την συμπλήρωση 35 ετών από την εκτέλεση του Aldo Moro, έχει ενδιαφέρον να σκύψουμε πάνω στο πόνημα του Σάσα.

Γραμμένο ευθύς μετά το καθεστώς της ομηρίας και το τέλος του Χρηστιανοδημοκρατή ηγέτη, διακρίνεται για την νηφαλιότητα, την ευκρίνεια, την διεισδυτικότητα του κειμένου. Το '78 ο Σάσα είναι 57 ετών.

Έχει ήδη να επιδείξει ένα λαμπρό, δημιουργικό παρελθόν και μια τολμηρή διδασκαλική, δημοσιογραφική, πολιτική πορεία. Με μια λέξη είναι έμπειρος. Η δε εμπειρία του είναι σκληρή. Είναι Σικελική.

Για αυτό και θεωρείται ο συγγραφέας της «Σικελικότητας» (sicilitudine). Ταυτόχρονα όμως είναι και ο συγγραφέας της «Ιταλικής συνείδησης».

Στα μικρά του χρόνια, διέφυγε τον πειρασμό του Φασισμού, έτσι η εικόνα των άπορων Σικελών που ο Μουσολίνι έστελνε στην Ισπανία να πολεμήσουν στο πλευρό του Φράνκο, ήταν το υλικό, το ερέθισμα πάνω στο οποίο συνέγραψε το πρώτο του διήγημα.

Στη δεκαετία του '40, τα πράγματα κύλησαν ακόμα πιο άσχημα στην Ιταλική χερσόνησο. Ο Σάσα και ήρθε ακόμα πιο κοντά στην ανέχεια αντιμετωπίζοντας τις άθλιες συνθήκες ζωής των εργατών και των αγροτών. Είδε επίσης, τον αδελφό του Γκιουζέπε να μην αντέχει, να αυτοκτονεί. Σύντομα άρχισε να αντιλαμβάνεται, να καταγράφει, να αναλύει την πολιτική διαφθορά και τις σχέσεις των πολιτικών με το παρακράτος και την μαφία.

Με τόσα και τέτοια εφόδια ο Σάσα εισέρχεται άμεσα και εύστοχα στην υπόθεση Μόρο και με θάρρος στοχεύει στο προκείμενο. Ότι δηλαδή, η εκτέλεση του Μόρο δεν ήταν μία, αλλά δυο εγκληματικές πράξεις. Από την μια ο φόνος των Ερυθρών ταξιαρχιών, που όπως υποστηρίζει, τις μεταμόρφωσε οριστικά σε μια συμμορία μανιακών δολοφόνων, από την άλλη η αδικαιολόγητη, η ύποπτη σκληρή στάση της κυβέρνησης. Στην μέση ο Μόρο. Ο μετριοπαθής, ο θρησκευόμενος, ο οικογενειάρχης, ο επαγγελματίας πολιτικός, ο *«λιγότερο μπλεγμένος σε όλα τα φρικώδη πράγματα που συνέβησαν από το '69 και μετά»*, όπως κατέθετε τότε και ο Παζολίνι. Κι' όμως, αυτός ήταν ο στόχος. Μετά την αιματηρή ενέδρα στη

via
Fani

,
ο

Μόρο, νοιώθει από τις πρώτες μέρες της ομηρίας του να εγκαταλείπεται. Οι πολιτικοί φίλοι του, το Βατικανό, αδρανούν, σιωπούν. Τελικά τον θυσιάζουν και εκμεταλεύονται τον θάνατό του.

Ο Σάσα, αρχίζει με μαεστρία και παραθέτει τα γεγονότα, τα αναλύει, φέρνει στο προσκήνιο τις επιστολές του ηγέτη από τη «φυλακή του λαού», τις ερμηνεύει και τελικά ξεγυμνώνει τις προθέσεις και τ' έργα του κράτους. Η Ιταλία μετά το Φασισμό του μεσοπολέμου ξαναστέκεται στην άβυσσο.

Αυτά που είχαν γραφτεί για τον Άλντο Μόρο ότι δηλαδή: *«είχε αιώνες ανέμου της Σαχάρας στο πρόσωπό του»* και ότι *«αποτε*

λεί την ένσάρκωση του πεσιμισμού της μεσημβρινής Ιταλίας», επαληθεύτηκαν με τρόπο τραγικό.

Ο Σάσα επεμβαίνει στην υπόθεση ξεγυμνώνοντας, εκθέτοντας, σφυροκοπώντας το κράτος, την κυβέρνηση, το νομικό καθεστώς. Η επιτυχία του συνίσταται στο ότι το πετυχαίνει με τρόπο ψύχραιμο, χωρίς ακρότητες, με λόγο καθαρό, με στιβαρά επιχειρήματα. Λεπτουργεί με τέχνη τις λέξεις, φτάνει με άνεση εκεί που θέλει και μπορούμε να ισχυριστούμε ότι και μόνη της αυτή η έκδοση είναι μια μικρή πολιτική Ιταλική βιβλιοθήκη.

Σαν σήμερα πριν 35 χρόνια ο Χριστιανοδημοκράτης ηγέτης έπεφτε νεκρός. Μαζί με την οικογένειά του, θα υποφέρει όλη η λογική Ιταλία. Ο θάνατός του θα φέρει και το τέλος κάθε πιθανότητας, κάθε ελπίδας για τον περίφημο Ιστορικό συμβιβασμό.

Ο Σάσα μας τα περιγράφει όλα. Για την ακροδεξιά συνωμοσία, για τη στοά P2, για όλη την Ιταλική τραγωδία.

Περισσότερες αναφορές τόσο της Ιταλικής περιπέτειας, όσο και της υπόθεσης Μόρο εδώ:

[Για τον Prospero Gallinari και την εποχή του \(17.01.2013\)](#)

[Aldo Moro . Από τη via Fani στην via Caetani και πολύ πιο μακριά \(09.05.2011\)](#)

[Eleonora Ciavarelli. \(20.07.2010\)](#)

